

Osallistava kasvatus: Lapsen näkökulma?

KT Leo Pekkala ja FT Sai Väyrynen,
Rovaniemi

Leo.Pekkala@ulapland.fi

Sai.Vayrynen@rovaniemi.fi

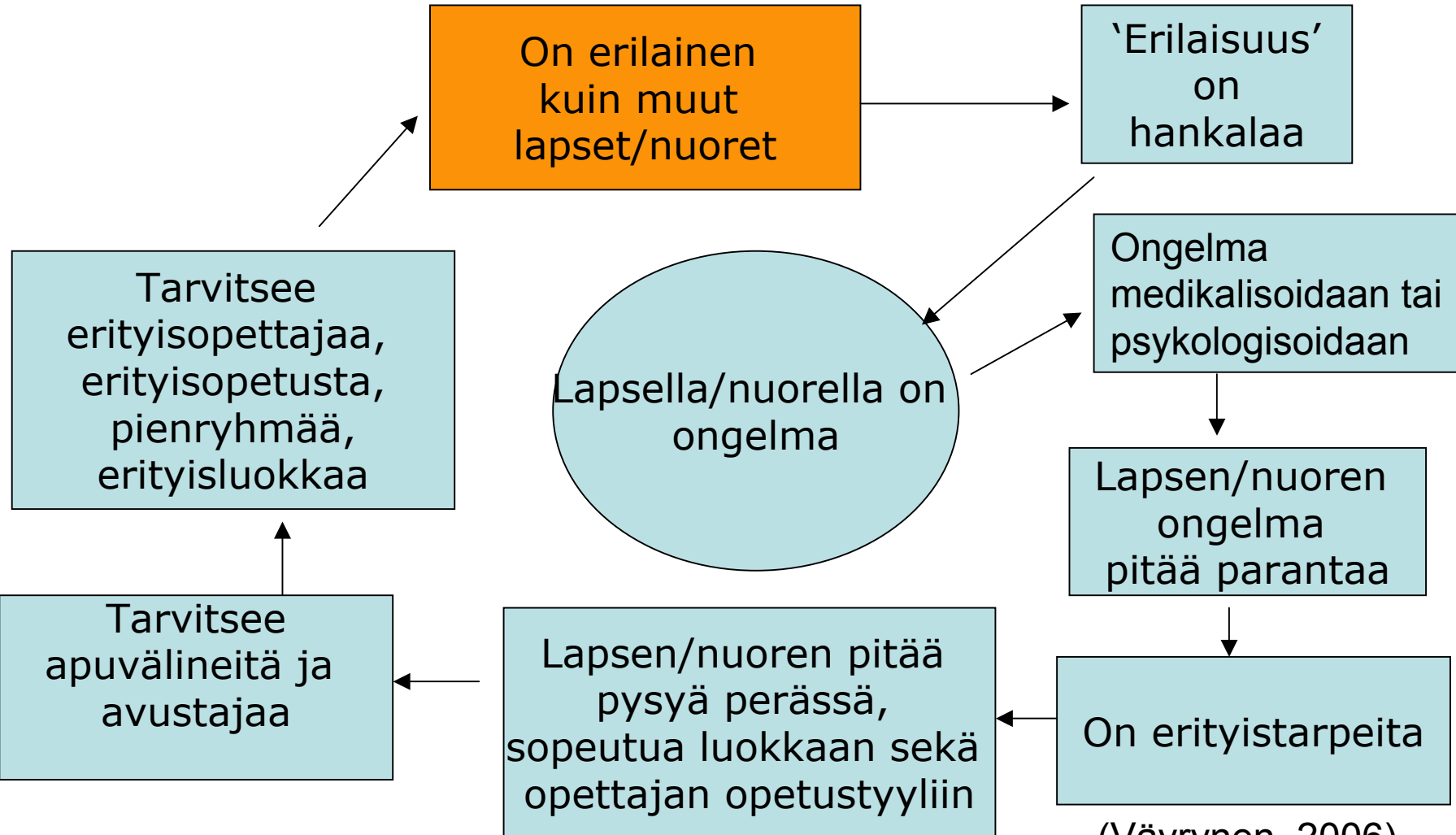
Erityisen tuen tarve / Luokka 28 oppilasta

Lahjakas	2
Hidas oppija	4
Heikosti menestyvä	4
Sosiaalisten taitojen puuttuminen / heikkous	3
Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeudet	2
Matematiikan vaikeudet	2
Kommunikaatiovaikeudet	1
Sosioemotionaalisesti oireileva	2
Sairaus, vamma, rajoite	1
Heikosti motivoitunut	3
Kotona kriisi (avioero tms.)	3
'normaali'	1
Yhteensä	28

Erityisopetus perusopetuksessa

- Vuonna 1995 siirretty erityisopetukseen 2.9%, vuonna 2005 jo 7,3% erityisopetuksessa, joista:
 - Kokonaan yleisopetuksessa 24% (2005)
 - **Osin yleisopetuksen ryhmässä 21% (2005)**
 - **Erityisluokassa tai erityiskoulussa 55% (2005)**
- 50% romanilapsista erityisopetuksessa (2002)
- <http://www.stat.fi/til/erop/index.html>
- <http://www.oph.fi/SubPage.asp?path=1,438,3449,29564>

Perinteinen tapa tarkastella oppimisen ja osallistumisen esteitä

(Väyrynen, 2006)

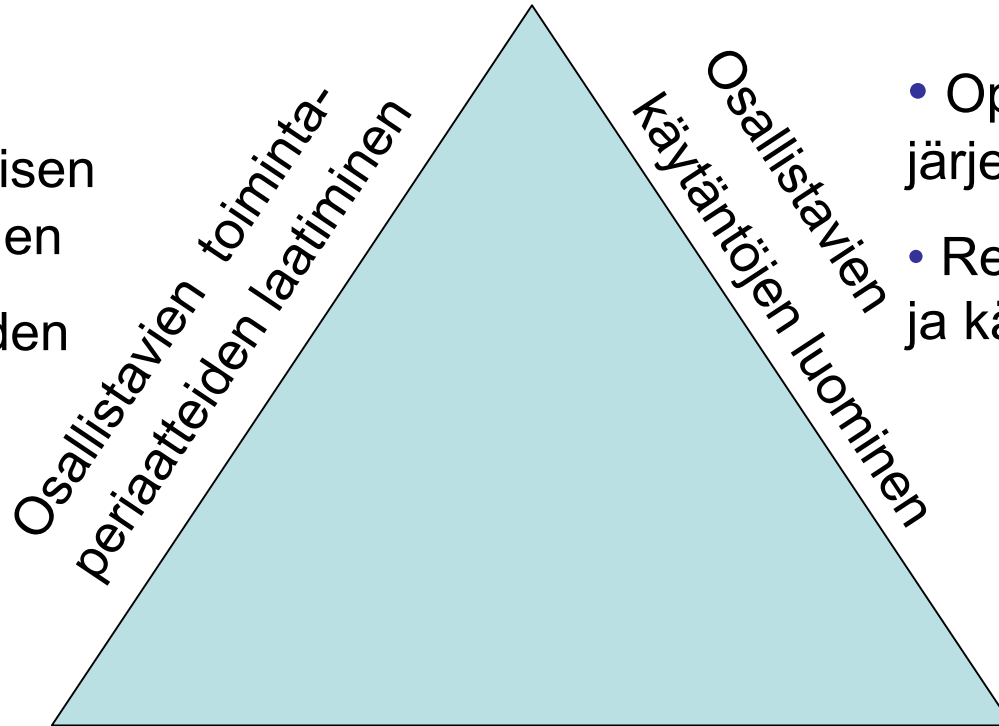
Erityisopetus vallan välineenä

- Kuria ja väkivaltaa (sinä olet ongelma, minä olen ratkaisu – yksilö (objekti vs. asiantuntija)
- Erityisopetuksen tehottomuus
- Perustuslain kieltämää syrjintää vai auttamista hyvin perustein?
- (Saloviita 1999)

Osallistavan kasvatuksen ulottuvuudet

- Kaikille yhteisen koulun luominen
- Moninaisuuden tukeminen

- Opetuksen järjestäminen
- Resurssien etsiminen ja käyttöön ottaminen

Osallistavan kulttuurin luominen

- Yhteisöllisyyden luominen
- Osallistavien arvojen vakiinnuttaminen

Osallistavan kasvatuksen vaikeudesta

- Edistyksellinen ”erityisopetusta kehittävä koulu”
- Erityisluokkia
- Osittaista integraatiota, jos oppilas ” pärjää ” tai ”sopeutuu”
- Kehitysvammaiset (”harjat”)
- Ulkomaalaiset
- Romanit ovat mustalaisia
- Periaatteet ja käytäntö eivät kohtaa
- (Väyrynen 2005)

Yhtenäiskoulu vai rinnakkaiskoulujärjestelmä?

- Erytynen on edelleen poikkeava
- Erytyisen nimissä eristävä erityisopetus on syrjivää
- Osallisuuteen voimme päästä osallistavalla kasvatuksella
- Osallistavaa kasvatusta voi tapahtua vasta kun kaikki voivat olla osallisia
- Koulutustien sulkeminen
- Medikalisaatio vai pedagogia?
- SYVE –koulut voivat olla aidosti yhtenäisiä vasta purettuaan syrjivät rakenteet ja toimintatavat

Kiitos!
Vieläkö pitää istua paikallaan?

Sai.Vayrynen@rovaniemi.fi

Leo.Pekkala@ulapland.fi